

O`ZBEKSTAN RESPUBLİKASI XALIQ
BİLIMLENDİRİW MİNİSTRİLGİ
A`JİNİYAZ ATINDAG`I NO`KIS MA`MLEKETLİK
PEDAGOGİKALIQ İNSTİTUTI

«O`mir qawipsizligi» pa`ni boyınsha
Barlıq ta`lim bag`darının`
3-kurs talabaları ushın
LEKTSİYALAR TOPLAMI

No`kis – 2016

1-sanli lektsiya

Tema: O`mir qa`wipsizliginin` teoriyalıq tiykarları.

Oqıtıy` yaqtı:

Oqıtıy` sabag`ının` strukturası

Lektsiyanın` jobası

Studentler sanı:

Lektsiya

1. Xalıqtı h`a`m aymaqlardı ayrıqsha jag`daylardan qorg`awdın` tiykarı.
2. O`zbekstan Respublikası nızamları.
3. O`zbekstan Respublikası Prezidenti h`a`m Jokarı Ken`esinin` qararları, normativ h`u`jjetleri.
4. Ma`mleketlik standartlar.
5. AJMS tiykarg`ı wazıypaları.
6. AJMS du`zilisi.
7. AJM islew ta`rtibi.

**Oqıy` sabag`ının` maqseti:** Bu`gingi ku`nde o`mir qa`wipsizliginin` basqa ilimler arasındag`ı baylanısları h`a`m tutqan ornı, onın` predmeti, maqseti h`a`m wazıypaların, praktikalıq a`h`miyetin talabalarg`a O`zbekstan Respublikası Ayrıqsha jag`daylarda olardıń aldın alıw h`a`m h`a`reket etiw ma`mleketlik sisteması h`aqqında tolıq mag`lıwmattı jetkerip beriw.

Pedagogikalıq ma`seleleri:

1. Xalıqtı h`a`m aymaqlardı ayrıqsha jag`daylardan qorg`awdın` tiykarg`ı wazıypaları menen tanıstırıy.

2. O`zbekstan Respublikası nızamları h`aqqında tu`sinik beriw.

3. O`zbekstan Respublikası Prezidenti h`a`m wa`zirler ken`esinin` qararları, normativ h`u`jjetlerinin` a`h`miyetin ashıp beriw.

4. Ma`mleketlik standartlar h`aqqında tu`sinik.

5. AJMT-n` tiykarg`ı wazıypaların tu`sirdirip beriw.

6. Ayrıqsha jag`daylardın` kelip

Oqıtıy` h`a`reketinin` na`tiyjesi:

1.1. Xalıqtı h`a`m aymaqlardı ayrıqsha jag`daylardan qorg`awdın` tiykarg`ı wazıypaların tolıq sıpatlap ashıp beredi.

1.2. O`zbekstan Respublikası nızamları h`aqqında ayıp beredi.

1.3. O`zbekstan Respublikası Prezidenti h`a`m wa`zirler ken`esinin` qararları, normativ h`u`jjetlerinin` a`h`miyetin ayıp beredi.

1.4. Ma`mleketlik standartlar h`aqqında tu`sinigin ayıp beredi.

1.5. Ayrıqsha Jag`daylarda Ma`mleketlik Sistemasının` tiykarg`ı wazıypalarının` kelip shıg`ıw sebeplerin anıqlastradı.

1.6. Ayrıqsha Jag`daylarda Ma`mleketlik Sistemasının` du`zilisın ashıp beredi.

1.7. Ayrıqsha Jag`daylarda Ma`mleketlik Sistemasının` islew ta`rtibin u`yrenedi.

shıǵıw sebeplerin anıqlaw.

7. Ayrıqsha jag'daylarda

Ma'mleketlik Sistemasińın' islew

ta'rtibi h'aqqında mag'lumat

beriw.

Oqıtıy usılları

Lektsiya, vizual, tu'sindiriw, slayd

Oqıtıy jumısın sho'lkemlestiriş

Frontal islesiş

formaları

Oqıtıy quralları

Lektsiya teksti, vizual materiallar

Oqıtıy sharayatlari

Arnaýlı texnikalıq a'spablar menen ta'miyinlengen auditoriyalar

Monitoring h'a'm bah'alaş

Tez tu'rde soraş

Oqıy sabag'ının' texnologiyalıq u'lgı kartası

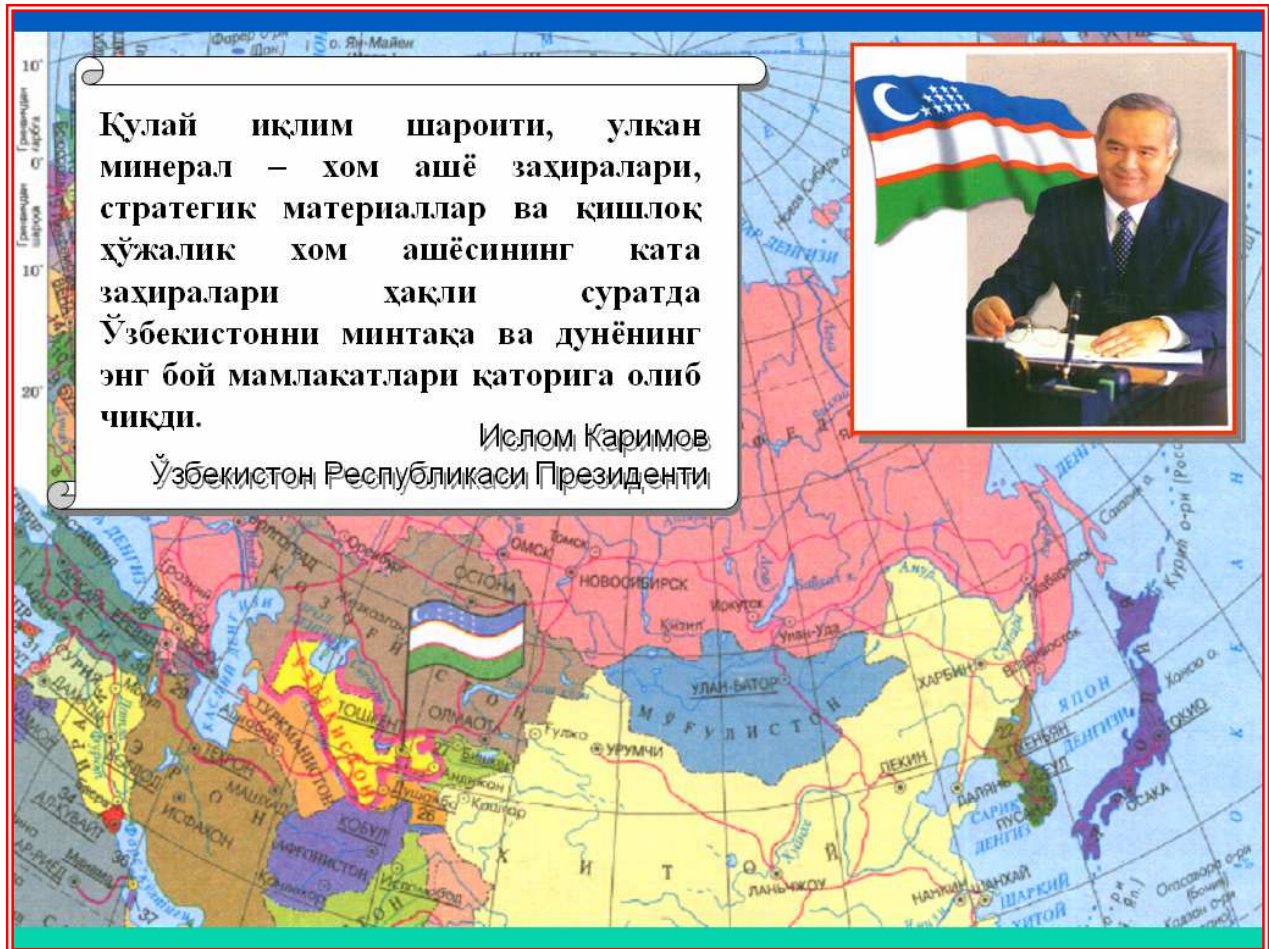
Basqışlar, Ajratılǵ'an yaqıt	Jumıstın' mazmunı	Oqıtıwshı	Student
I basqış. Oqıtıy protsessine kirisish (10 min)	1.1. Lektsiya. Temanın' rejesi h'a'm du'zilisine qaray oqıw protsessin sho'lkemlestiriw boyınsha h'a'reket ta'rtibin aytıp o'tedi. 1.2. Tema boyınsha tiykarg'ı tu'siniklerdi, o'z betinshe isleş ushın a'debiyatlar dizimin beredi (1-qosımsha)		Tın'laydı, jazadı Anıqlastıradı, soraşlar beredi.
II basqış Tiykarg'ı bo'lim (65 min)	2.1. Temanın' atı, maqseti h'a'm ku'tiletug'ın na'tiyjelerin jetkeredi. Temanın' jobası h'a'm o'zgeshelikleri menen tanıstıradı. 2.2. Tez tu'rde soraw, soraw-juwap, aqılıy h'u'jim arqalı bilimlerin aktivlestiredi (Qosımsha) 2.3. Oqıy protsessinde orınlang'an jumıslardı bah'alaş kriteriyası h'a'm ko'rsetkishleri menen tanıstıradı (qosımsha).		Juyp beredi, Jazadı Toparlarda islesedi
III basqış Juymaqlaşshı (15 min)	3.1. Tema boyınsha juymaqlar shıǵ'aradı, studentlerdin' dıqqatın tiykarg'ı ma'selelerge ja'mleydi, professional xızmetinde islengen		o'zin-o'zi, bah'alaydı, o'z-ara

jumislardın' a'h'miyetin ashıp beredi.

3.2. Toparlardın' jumısın bah'alaydı, oqıy
maqsetine erisiy da'rejesin analiz etedi.

3.3. O'z betinshe jumıs ushın tapsırma beredi soraylar beredi,
h'a'm onın' bah'alaı ko'rsetkishleri,
kriteriyaları menen tanıstıradı.

tapsırmaların jazadı

2-sanlı lektsiya

Tema: O`mir qa`wtpsizliginin` tiykarg`ı tu`sinikleri

Oqitıy` yaqtı:

Studentler sanı:

Oqitıy` sabag`ının` strukturası / 1. Geologiyalıq qa`wipli h`a`diyseler.

Lektsiyanın` jobası

2. Gidrometeorologiyalıq qa`wipli h`a`diyseler.

**Oqıy` sabag`ının` maqseti:** Talabalarg`a Xalıqtı h`a`m aymaqlardı ta`biyiy qa`siyetli ayırıqsha jag`daylardan qorg`awdı sho`lkemlestiriwdi tu`sindiriw.

Pedagogikalıq ma`seleleri:

Oqitıy` h`a`reketinin` na`tiyjesi:

1. Geologiyalıq qa`wipli

1.1. Geologiyalıq qa`wipli h`a`diyselerge neler kiredi h`a`m

h`a`diyselerge neler kiredi h`a`m

olarg`a spatlama beriwdi u`yrenedi.

onın` ziyanları h`aqqında u`yretiw.

Jer silkiniwge shekem ko`riletug`ın shara ilajlardı

Jer silkiniw nelerdin`

anıqlaydı.

na`tiyjesinde ju`zege keliwin

3. Gidrometeorologiyalıq qa`wipli h`a`diyselerdi analizleydi.

anıqlaw.

3. Ha`r-bir gidrometeorologiyalıq

qa`wipli h`a`diyselerge spatlama

beriw.

Oqitıy` usılları

Lektsiya, tu`sindiriw, aqılıy xu`jim, slayd

Oqitıy` jumısın sho`lkemlestiriw

Frontal islesiw

formaları

Oqitıy` quralları

Lektsiya, teksti texnika quralları

Oqitıy` sharayatları

Arnaýlı texnikalıq a`spablar menen ta`miyinlengen, gruppag`a ajratıp islewge mo`lsherlengen auditoriyalar

Monitoring h`a`m bah`alay

Awız-eki soraw.

Oqıy` sabag`ının` texnologiyalıq u`lgi kartası

Basqışlar,	Jumıstın` mazmunı	
Ajratılğ`an yaqtı	Oqitıy`shı	Student
I basqış.	1.1. Lektsiya/seminar/ a`meliy sabaqlardıń rejesi	Tın`laydı, jazıp aladı
Oqitıy` protsessine	menen, oqıy` mashg`ulatlardıń a`h`miyeti menen, tema	
kirisiw	boyınsha tiykarg`ı tu`siniklerdi beriw.	
(5 min)	O`z betinshe a`debiyatlar dizimin beredi, oqıw	Anıqlastıradı,
	protsessinde baxalaw kriteriyaları menen tanıstıradı.	soraýlar beredi.
	(qosımsha)	
II basqış	2.1. Temanın` atın, maqseti h`a`m ku`tiletug`ın	Juýap beredi,

Tiykarg'ı (65 min)	na'tiyjelerin jetkeredi. Blits-soraw, soraw-juwap aqılıy h'u'jim arqalı bilimlerdi jedellestiriw 2.2. Lektsiya teması, rejesi h'a'm du'zilisine muwapıq oqıw protsessinde sho'kemlestiriw boyınsha h'a'reketler ta'rtibin bayan etedi. (qosımsha)	Jazadı, Toparlarg'a bo'linip prezentatsiya isleydi.
III basqışh Juŷmaqlaŷshı (15 min)	3.1.Tema boyınsha juŷmaqlar shıg'aradı, studentlerdin' diqqatın tiykarg'ı ma'selelerge ja'mleydi, professional xızmetinde islengen jumıslardın' a'h'miyetin ashıp beredi. 3.2.Toparlardın' jumısın bah'alaydı, oqıŷ maqsetine erisiŷ da'rejesin analiz etedi. 3.3. O'z betinshe jumıs ushın tapsırma beredi h'a'm onın' bah'alaŷ ko'rsetkishleri, kriteriyaları menen tanıstıradı.	O'z-o'zin, o'z-ara bah'alaydı, soraŷlar beredi, tapsırmaların jazadı

1-qosımsha

Geologiyalıq qa'wipli h'a'diyseler:

Ayrıqsha jag'daylardın' ju'zege keliwinde ta'biyiy apatshılıqlar h'a'm qa'wipli geologiyalıq protsessler ayrıqsha a'h'miyetke iye. Sol sebepli qa'wipli geologik h'a'diyselerdin' sebeplerin, tarqalıw nızamlılıqların u'yreniw za'ru'rliğı tuwıladı. Bul protsessler bah'alanadı, boljanadı h'a'm ayrıqsha jag'daylardın' aldın alıw shara-ilajları islep shıg'ıladı. Barlıq geologiyalıq h'a'diyseler jer astı ku'shleri h'am sırtqı ta'biyiy faktorlar ta'siri astında ju'zege keledi. Bunnan basqa, insannın' xıjalıq h'am basqada iskerligi na'tiyjesinde de ju'z beriwı mu'mkin.

Jer silkiniw- jer qabıg'ında yamasa joqarı mantiyadag'ı tosattan jıljıwlar h'a'm jarılıwlar aqıbetinde ju'zege keletug'ın h'a'm tolqınlar ko'rinishinde uzaq aralıqlarg'a uzatılatusın jer astı silkiniwleri h'a'm jer u'sti terbelisleri. Jer qabıg'ındag'ı seysmik tolqınlar taralıp aturg'an oraydı jer silkiniw gipotsentri dep ataladı. Jer ju'zesinin' gipotsentr u'stindegı jeri epitsentr dep ataladı. Jer silkiniw ku'shi 12 ballı seysmik shkala menen o'lishenedi. Jer silkiniw sha'rtli ra'wishte ku'shsız, ku'shli h'a'm wayran etiwshi silkiniwlerge bo'linedi.

2-qosımsha

Jer silkiniwdin' 4 tu'ri bar: tektonik, vulkanlı, denudatsion h'a'm antropogen. Tektonik jer silkiniw barlıq jer silkiniwlerdin' 80-85% tin quraydı. Tektonik jer silkiniwdin' epitsentri taw payda bolatug'ın teritoriyalarda jaylasadı h'a'm tiykarınan eki jerde ju'z beredi.

1. Tınısh okeanı seysmik aymag'ı Alyaska, Aleut, kamshatka, Kuril atawları Jan'a g'vineya h'a'm Yaponiyanı o'z ishine aladı.

2. Alp- Gimalay seysmik aymag'ı Jer orta ten'izi, Karpat, Kavkaz h'a'm Oraylıq Aziya tawları arqalı Altay, Sayan, Baykal h'a'm İndoneziyanı o'z ishine aladı.

Seysmik stantsiyalardın' bergem mag'lıwmatlarına karag'andah'a'r jılı jer betinde 100 mın'nan artıq jer silkiniw ju'z beredi, olardan 100 de ku'shli wayransılıqlar h'a'm birewinde apatshılıqlar ju'z beredi. Xa'r 5 minuttan ku'shsiz jer silkiniw ju'z berip turadı.

Зилзила

ЗИЛЗИЛА - бу ернинг ички харакатлари натижасида унинг юзасида пайдо буладиган тебраниш натижасида содир бўладиган ер силкинишларидир.

Ер силкинишларининг пайдо бўлган жойи **ЗИЛЗИЛА ЎЧОҒИ**, унинг маркази эса **ГИПОЦЕНТР** дейилади. Гипоцентрнинг ер юзидаги проекцияси **ЭПИЦЕНТР** дейилади. Гипоцентр ва эпицентр оралиғидаги масофа **ЗИЛЗИЛАНИНГ ЧУҚУ-ЛИГИ** дейилади.

3-qosımsha

İmaratlarg'a keltiriletug'ın zıyan to'mendegishe bah'alanadı:

- 1- da'rejeli zıyan: jen'il zıyanlanıw, imarat diywallarında jin'ishke jarıqlar payla boladı h'a'm sıbaw tu'sedi.
- 2- da'rejeli zıyan: ortasha zıyanlar, diywallarda kishi jarıqlar payda boladı, mori zıyanlanadı.
- 3- da'rejeli zıyan: binalardıń ku'shli zıyanlanıwı, diywallarda u'lken h'am teren' jarıqlar payda boladı, morılar tolıq wayran boladı.
- 4- da'rejeli zıyan: bina h'a'm imaratlar ishki diywallarının tolıq wayran bolıwı.
- 5- da'rejeli zıyan: bina h'a'm imaratlar tolıq wayran boladı.

4-qosımsha

Ko'shki-

Taw h'a'm jar eteklerinde, ten'iz, ko'l h'a'm da'ryalardıń tik jag'alarından topıraq h'a'm taw jınıslarının' awırılıq ku'shi astında pa'ske jıljıwı.

Tsunami-

Tıykarınan suw astı silkiniwleri waqtında ten'iz tu'bi u'lken maydanlardıń pa'ske yamasa joqarıg'a jıljıw na'tiyjesinde ju'zege keletug'ın, ten'iz tolqınan ibarat qa'wıplı ta'biyiy h'a'diyse.

Tsunami belgileri. Tsunamiden derek beriwshi ta'biyisignal jer silkiniw. Tsunami baslanıwınan aldın, a'dette, suw jag'adan uzaq aralıqqa sheginedi, ten'iz tu'bi ju'zlegen metr, h'a'tte bir neshshe mın' metrge ashılıp qaladı. Bul jag'day bir neshshe minuttan yarım saatqa shekem dawam etedi.

5-qosımsha

Suw tasqını- qardıń eriwı, (ku'shli jamg'ır) suwdıń samal ja'rdeminde alıp keliniwı, muz bo'leklerinin' tıg'ılıwı h'a'm basqa jag'daylarda da'rya, ko'l yaki ten'iz suwları mug'darının' keskin ko'teriliwı aqıbetinde kurg'aqshılıqtıń ko'pshilik bo'limi suw astında qalıwı.

Sel- taw da'ryaları an'g'arlarında tosattan ju'zege keliwshi u'lken ko'lemdegi taw jınısları bo'lekleri suw aralaspasınan ibarat waqtınshalıq ku'shli ag'ıs.

Qar ko'shiwi - 20-3- m/sekund h'a'm onnan artıq tezlik penen h'a'reketlenetug'ın yamasa pa'ske jıljıg'an qar massası.

6-qosimsha

Dawıl – tezligi 120 km/s, jer betine jaqın jerde 200 km/s tı payda etiwshi shamal.

Boran – tezligi 20 m/s tan artıq h'a'm uzaq dawam etiwshi ku'shli shamal. Ol tsiklon da'wirinde bayqaladı h'a'm ten'izde u'lken tolqınlardı, qurg'aqshılıqta bolsa wayranshılıqlardı keltirip shıǵ'aradı.

Quyn – gu'ldirmama bultında ju'zege keliwshi h'a'm ko'binshe jer betine diametri onlap h'a'm ju'zlep metrge jetetug'ın xartum formasında sozılıwshi shamal. Ol uzaq mu'ddet dawam etpeydi, bult penen birge h'a'reket etedi.

Usı ta'biyiy protsesslerde adamlar ushın qa'wiplı bolıp jol, ko'pirlerdin' buzılıwı, imaratlardın' wayran bolıwı, elektr h'a'm baylanıs sistemaları, jer astı trubalarına zıyan jetiwi, sonday – aq adamlardın' h'a'r qıylı bo'lekshelerden jaraqatlanıwılardan ibarat boladı. Dawıl, boran h'am quynlardın' baslang'anlıǵ'ınan samal tezliginin' artıwı, atmosfera basımının' keskin tu'sip ketiwi, suwdın' samal ja'rdeminde alıp keliniwi, ko'p mug'darda qardın' jawıwı derek beredi.

A'debiyatlar

- 1./Karimov İ.A. Wzbekiston XXI asr bwsag'asida. Xavfsizlikka tah'did, barqarorlik shartlari va taraqqiёт kafolatlari. Toshkent, "Wzbekiston", 1977 y.
2. Karimov İ.A. Wzbk xalqi h'ech qachon va h'ech kimga qaram bwlmaydi. T.: «Wzbekiston», 2005. – 128 b
- 3.Wzbekiston Respublikasining «Ah'olini va h'ududlarni tabiiy h'amda texnogen xususiyatli favqulodda vaziyatlardan muh'ofaza qilish twg'risida»gi qonuni. 1999 yil 20 avgust./Karimov İ.A. Wzbekiston XXI asr bwsag'asida. Xavfsizlikka tah'did, barqarorlik shartlari va taraqqiёт kafolatlari. Toshkent, "Wzbekiston", 1977 y.
4. Karimov İ.A. Wzbk xalqi h'ech qachon va h'ech kimga qaram bwlmaydi. T.: «Wzbekiston», 2005. – 128 b
- 5.Wzbekiston Respublikasining «Ah'olini va h'ududlarni tabiiy h'amda texnogen xususiyatli favqulodda vaziyatlardan muh'ofaza qilish twg'risida»gi qonuni. 1999 yil 20 avgust

Sorawlar

1. Jer silkiniwden aldın qanday shara ila'jlar ko'riledi?
2. Jer silkiniw waqtında qanday shara ila'jlar ko'riliw kerek?
3. Jer silkiniwden son' qanday h'a'reket etiw kerek?
4. Jer silkiniwge ko'riletug'ın shara-ila'jlar?
5. Qar ko'shiwi waqtında qanday h'a'reket etiw kerek?
6. Qar ko'shiwine dus kelgende qanday h'a'reketleniw kerek?
7. Tsunami dep nege aytamız?
8. Tsunamidin' belgileri qanday boladı?
9. Tsunami waqtında ne islew kerek?
10. Suw tasqını dep nege aytamız?
11. Sel degenimiz ne?
12. Dawıl, boran h'a'm quyn dep nege aytamız?

3-sanlı lektsiya

Tema: O`mir qa`wtpsizliginin` tiykarg`i formaları.

Oqıtıy` yaqtı

Studentler sanı:

Oqıtıy` sabag`ının` strukturası/
Lektsiyanın` jobası

1. Epizootik ayrıqsha jag`daylar h`a`m olardan qog`anıw.
2. Epifitotik ayrıqsha jag`daylar h`a`m olardan qorg`anıw.
3. O`rt h`a`m partlaw menen baylanıslı avariya h`a`m qa`wipli h`a`diyseler.
4. Transport, energetika h`a`m kommunal tizimlerdegi avariya h`a`m qa`wipli h`a`diyseler.
5. Ximiyalıq h`a`m radiatsiyalıq qa`wipli obektlerde ju`z beriwi mu`mkin bolg`an avariya h`a`m qa`wipli h`a`diyseler.
6. Gidrotexnika binalarında ju`z beriwi mu`mkin bolg`an ayrıqsha jag`daylar.

**Oqıy` sabag`ının` maqseti:** Xalıqtı h`a`m aymaqlardı epizootik, epifitotik h`a`m texnogen qa`siyetli jag`daylardan qorg`awdı sho`lkemlestiriw h`aqqında talabalarg`a tu`sinik beriwi.

Pedagogikalıq ma`seleleri:

Oqıtıy` h`a`reketinin` na`tiyjesi:

1. Jer betinde h`aywanlar keselliklerinin` tarqalıw sebeplerin u`yretiwi.
2. Haywanlardın` tarqa-lıw oblastlarına sıpat lama beriwi.
3. Haywanlardın` keselliklerinin` aldın alıw.
4. O`rt bull qadag`alap bolmaytug`ın qa`wipli h`a`diyse bolıp, olardıń aldın alıw h`aqqında aytıp beriwi.
5. Temir jol h`a`m avtomobil transportları arasındag`ı avariyalardıń aldın alıw h`aqqında aytıp beriwi.
6. Qa`wipli h`a`diyseler payda bolg`anda qanday h`a`reket etiw

- 1.1. Haywanlardın` barlıq juqpalı keselliklerinin` 5-toparg`a bo`liniwin u`yreniw.
- 1.2. Infektsiyalar h`aywanlarg`a qaysı jol menen jug`ıwın anıqlaydı.
- 1.3. Ha`r-bir oblasttag`ı h`aywanlarg`a sıpatlama beredi.
- 1.4. O`rtın` tez ken` tu`s alıw sebeplerin ashıp beredi.
- 1.5. Transport energetika h`a`m kommunal sistemasındag`ı avariyalarg`a spatlama beredi.
- 1.6. Qa`wipli h`a`diyselerdin` aldın alıw h`aqqında aytıp beredi.

kerek eknligin aytıp beriw.

Oqıtıy usılları Lektsiya, vizual, gu'rrin', slayd

Oqıtıy jumısın sho'lkemlestiriş formaları Frontal islesiş

Oqıtıy quralları Tarqatpa materialları, lekiya tekstleri, vizual material h'a'm basqalar.

Oqıtıy sharayatlari Arnaýlı texnika a'spabları menen ta'miyinlengen auditoriyaları

Monitoring h'a'm bah'alaý Tez tu'rde soraý (blits-opros), testler

Oqıy sabag'mın' texnologiyalıq u'lgı kartası

Basqışlar,	Jumıstın' mazmunı	Student
Ajratılǵ'an yaqt	Oqıtıyshı	
I basqış.	1.1. Lektsiya/seminar/ a'meliy sabaqlardıń rejesi	Tın'laydı, jazadı
Oqıtıy protsessine kirisiş (5 min)	h'a'm du'zilisine muýapıq oqıy protsessin sholkemlestiriş boyınsha h'a'reket ta'rtibin aytıp o'tedi. Tema boyınsha tiykarg'ı tu'siniklerdi, o'z betinshe isleş ushın a'debiyatlar dizimin beredi (1-qosımsha)	Anıqlastıradı, soraýlar beredi.
II basqış	2.1. Temanın' atın, maqseti h'a'm ku'tiletug'ın na'tiyjelerin jetkeredi. Temanıq jobası h'a'm o'zgeshelikleri menen tanıstıradı.	Juýap beredi, Jazadı, Toparlarda islesedi,
Tiykarg'ı (65 min)	2.2. Blits–soraý, soraý-juýap, aqılıy h'u'jim arqalı bilimlerin aktivlestiriş (qosımsha) 2.3. Oqıy protsessinde orınlang'an jumislardı bah'alaý kriteriyası h'a'm ko'rsetkishleri menen tanıstıradı (qosımsha).	
III basqış	3.1. Tema boyınsha juýmaqlar shıǵ'aradı, studentlerdin' dıqqatın tiykarg'ı ma'selelerge ja'mleydi, professional xızmetinde islengen jumislardıń a'h'miyetin ashıp beredi.	o'zin-o'zi, o'z-ara bah'alaydı,
Juýmaqlaýshı (10 min)	3.2. Toparlardıń jumısın bah'alaydı, oqıy maqsetine erisiş da'rejesin analiz etedi. 3.3. O'z betinshe jumıs ushın tapsırma beredi h'a'm onın' bah'alaý ko'rsetkishleri, kriteriyaları menen tanıstıradı.	soraýlar beredi, tapsırmaların jazadı

5-sanlı lektsiya

Tema: Texnosferanın` jaman ta`sirleri ha`m qa`wipli zonaları.

Oqıtıy` yaqtı:

Oqıtıy` sabag`ının` strukturası

Lektsiyanın` jobası:

Studentler sanı:

Lektsiya, soraw-juwap, diskussiya

- 1.Zamanago`y qırg`ın qurallarına spatlama.
- 2.Zamanago`y qırg`ın qurallarının` zıyanlawshı faktorları.
- 3.Xalıqtı zamanago`y qırg`ın qurallarınan qorg`aw tiykarları.

**Oqıy` sabag`ının` maqseti:** Xalıqtı h`a`m aymaqlardı zamanago`y qırg`ın qurallarınan qorg`awdı sho`lkemlestiriw h`aqqında tu`sinik beriw.

Pedagogikalıq ma`seleleri:

- 1.Zamanago`y qırg`ın qurallarına spatlama beriw.
- 2.Zamanago`y qırg`ın qurallarının` zıyan keltiriwshi faktorların tu`sindirip beriw.
- 3.Zamanago`y qırg`ın qurallarınan qorg`anıw tiykarların aytıp beriw.

Oqıtıy` h`a`reketinin` na`tiyjesi:

- 1.1.Zamanago`y qırg`ın qurallarına spatlama beredi.
- 1.2.Zamanago`y qırg`ın qurallarının` zıyan keltiriwshi faktorların tu`sindirip beredi.
- 1.3.Zamanago`y qırg`ın qurallarınan qorg`anıw tiykarların aytıp beredi.

Oqıtıy` usılları

Lektsiya, vizual, tu`sindiriw, gu`rrin`, diskussiya, slaydlar

Oqıtıy` jumısın sho`lkemlestiriw formaları

Frontal , gruppalarg`a bo`liw

Oqıtıy` quralları

Tarqatpa materiallar, plakat, qa`lem

Oqıtıy` sharayatlari

Arnaýlı texnika a`spabları menen ta`miyinlengen auditoriyaları

Monitoring h`a`m bah`alaq

Tez tu`rde soraq, testler

Oqıy sabag'ının' texnologiyalıq u'lgı kartası

Basqışlar, Ajratılğ'an ĵaqıt	Jumıstın' mazmunı	Talabanın'
	Oqıtıyşhı	
I basqış. Oqıtıy protsessine kirisıy (10 min)	1.1. Lektsiya. Temanın' rejesi h'a'm du'zilisine qaray oqıw protsessin sho'lkemlestiriw boyınsha h'a'reket ta'rtibin ayıp o'tedi. 1.2. Tema boyınsha tiykarg'ı tu'siniklerdi, o'z betinshe isleıy ushın a'debiyatlar dizimin beredi	Tın'laydı, jazadı Anıqlastıradı, soraıylar beredi.
II basqış Tiykarg'ı bo'lim (65 min)	2.1. Temanın' atın, maqseti h'a'm ku'tiletug'ın na'tiyjelerin jetkeredi. Temanın' jobası h'a'm o'zgeshelikleri menen tanıstıradı. 2.2. Gruppalarǵ'a bo'lemiz, h'a'r gruppag'a bir mashqalanı taslap, h'a'r gruppa o'zinin' pikirlerin bayan etedi. Tez tu'rde soraw-juwap, aqılıy h'u'jim arqalı bilimlerin aktivlestiredi. 2.3. Oqıy protsessinde orınlang'an jumıslardı bah'alaıy kriteriyası h'a'm ko'rsetkishleri menen tanıstıradı.	Juıyap beredi, Jazadı Toparlarda islesedi
III basqış Juıymaqılaıyshı (10 min)	3.1. Tema boyınsha juıymaqılar shıǵ'aradı, studentlerdin' dıqqatın tiykarg'ı ma'selelerge ja'mleydi, professional xızmetinde islengen jumıslardıń a'h'miyetin ashıp beredi. 3.2. Toparlardıń jumısın bah'alaydı, oqıy maqsetine erisiy da'rejesin analiz etedi. 3.3. O'z betinshe jumıs ushın tapsırma beredi h'a'm onın' bah'alaıy ko'rsetkishleri, kriteriyaları menen tanıstıradı.	o'zin-o'zi, o'z-ara bah'alaydı, soraıylar beredi, tapsırmaların jazadı

6-sanlı lektsiya

Tema: O`mir qa`wtpsizliginin` nızamlı-huqıqıy negizi ha` m basqarıw.

Oqıtıy` yaqtı: Studentler sanı:

Oqıtıy` sabag`ının` strukturası

Lektsiya, soraw-juwap, diskussiya

Lektsiyanın` jobası:

1.Basqarıwdın` a`h`miyeti,tiykarg`ı wazıypaları h`a`m og`an qoyılatug`ın talaplar.

2.Basqarıw punktleri, wazıypalar h`a`m jaylastırılıwı.

3. Puqaralıq qorg`anıw sholkemlerin o`tkeriw ushın mag`lumatlar toplaw,sharayatqa bah`a beriw, qarar qabıl etiw h`a`m wazıypalardı belgilew.

4. O`z-ara birge islesiw

**Oqıy` sabag`ının` maqseti:** Xalıqtı h`a`m aymaqlardı ayrıqsha jag`daylardan qorg`awdabasqarıwdı sholkemlestiriwdı tu`sindiriw.

Pedagogikalıq ma`seleleri:

Oqıtıy` h`a`reketinin` na`tiyjesi:

1.Basqarıwdın` a`h`miyeti tiykarg`ı wazıypaları h`a`m og`an qoyılatug`ın talaplardı tu`sindirip beriw.

1.1 Basqarıwdın` a`h`miyeti tiykarg`ı wazıypaları h`a`m og`an qoyılatug`ın talaplardı tu`sindirip beredi.

. 1.2. Basqarıw punktleri wazıypaları h`a`m jaylasqan ornın belgilep beredi.

2. Basqarıw punktleri wazıypaları h`a`m jaylasqan ornın belgilep beriw.

1.3. . Puqaralıq qorg`anıw sholkemlerinin` a`h`miyetin aytıp beredi.

3. Puqaralıq qorg`anıw sholkemlerinin` a`h`miyetin aytıp beriw.

1.4. O`z- ara qatnas h`aqqında aytıp beredi. .

4.O`z- ara qatnas h`aqqında aytıp beriw .

Oqıtıy` usılları

Lektsiya, vizual, tu`sindiriw, gu`rrin`, diskussiya, slaydlar

Oqıtıy` jumısın sho`lkemlestiriw formaları

Frontal , gruppalarg`a bo`liw

Oqıtıy` quralları

Tarqatpa materiallar, plakat, qa`lem

Oqıtıy` sharayatlari

Arna`ylı texnika a`spablari menen ta`miyinlengen auditoriyaları

Monitoring h`a`m bah`alaq

Tez tu`rde soraq, testler

Oqıy sabag'ının' texnologiyalıq u'lgı kartası

Basqışlar, Ajratılğ'an ĵaqıt	Jumıstın' mazmunı	Talabanın'
	Oqıtıyşhı	
I basqış. Oqıtıy protsessine kirisıy (10 min)	1.1. Lektsiya. Temanın' rejesi h'a'm du'zilisine qaray oqıw protsessin sho'lkemlestiriw boyınsha h'a'reket ta'rtibin ayıp o'tedi. 1.2. Tema boyınsha tiykarg'ı tu'siniklerdi, o'z betinshe isleıy ushın a'debiyatlar dizimin beredi	Tın'laydı, jazadı Anıqlastıradı, soraıylar beredi.
II basqış Tiykarg'ı bo'lim (65 min)	2.1. Temanın' atın, maqseti h'a'm ku'tiletug'ın na'tiyjelerin jetkeredi. Temanın' jobası h'a'm o'zgeshelikleri menen tanıstıradı. 2.2. Gruppalarğ'a bo'lemiz, h'a'r gruppag'a bir mashqalanı taslap, h'a'r grupp o'zinin' pikirlerin bayan etedi. Tez tu'rde soraw-juwap, aqılıy h'u'jim arqalı bilimlerin aktivlestiredi. 2.3. Oqıy protsessinde orınlang'an jumıslardı bah'alaıy kriteriyası h'a'm ko'rsetkishleri menen tanıstıradı.	Juıyap beredi, Jazadı Toparlarda islesedi
III basqış Juıymaqıaıyshı (10 min)	3.1.Tema boyınsha juıymaqıar shıg'aradı, studentlerdin' dıqqatın tiykarg'ı ma'selelerge ja'mleydi, professional xızmetinde islengen jumıslardı' a'h'miyetin ashıp beredi. 3.2.Toparlardı' jumısın bah'alaydı, oqıy maqsetine erisiy da'rejesin analiz etedi. 3.3. O'z betinshe jumıs ushın tapsırma beredi h'a'm onın' bah'alaıy ko'rsetkishleri, kriteriyaları menen tanıstıradı.	o'zin-o'zi, o'z-ara bah'alaydı, soraıylar beredi, tapsırmaların jazadı

7-Lektsiya

Tema: Puxaralardı qorg'aw ma'seleleri ayrıqsha jag'daylarda puxaralardı ha'm territoriylardı qorg'awdın ma'mleketlik sisteması.

Oqıtıy yaqtı: _

Studentler sanı:

Oqıtıy sabag'ının' strukturası

Lektsiya, soraw-juwap, diskussiya

Lektsiyanın' jobası:

1. Terrorizm h'a'm onın' mazmunı.
2. Terrorshılıq h'a'reketlerin a'melge asırıw usılları.
3. Terrorizmge qarsı gu'res.
4. Xalıqtın' terrorizm menen baylanıslı ekstremal h'a'm ayrıqsha jag'daylarda h'a'reketi.

Oqıy sabag'ının' maqseti: Xalıqtı h'a'm aymaqlardı terrorshılıq h'a'reketlerden qorg'awdı sho'lkemlestiriwdi talabalarg'a tu'sindiriw.

Pedagogikalıq ma'seleleri:

Oqıtıy h'a'reketinin' na'tiyjesi:

1.Terrorizm h'a'm onın'

h'a'reketlerine sıpatlama beriw.

2.Terrorizmdi a'melge asırıw

tu'rleri menen tanısıpadı.

3.Terrorizmge qarsı gu'resiw h'aqqında tu'sinik beriw.

4. Xalıqtın' terrorizm menen

baylanıslı bolg'an ekstremal

h'a'reketlerin ayıp beriw.

1.1. Terrorizmnin' tiykarg'ı maqsetine ken' toqtap o'tiledi.

1.2. Terrorizm h'a'reketlerinin' a'melge asırılıw usılları menen tanısıp o'tiledi.

1.3. Terrorizmge qarsı gu'resiw h'aqqında tu'sinik beredi.

1.4. Xalıqtın' terrorizm menen baylanıslı bolg'an ekstremal h'a'reketlerin ayıp beredi.

Oqıtıy usılları

Lektsiya, vizual, tu'sindiriw, gu'rın', diskussiya, slaydlar

Oqıtıy

jumısın

Frontal , gruppalar'ga bo'liy

sho'lkemlestiriw formaları

Oqıtıy quralları

Tarqatpa materiallar

Oqıtıy sharayatlari

Arna'ılı texnika a'spabları menen ta'miynlengen auditoriyaları

Monitoring h'a'm bah'alaıy

Tez tu'rde soraıy,

Oqıy sabag'ının' texnologiyalıq u'lgı kartası

Basqıshlar,

Jumısın' mazmunı

Ajratıl'g'an yaqtı

Oqıtıyshı

Talabanın'

I basqısh.

1.1. Lektsiya. Temanın' rejesi h'a'm du'zilisine

Tın'laydı, jazadı

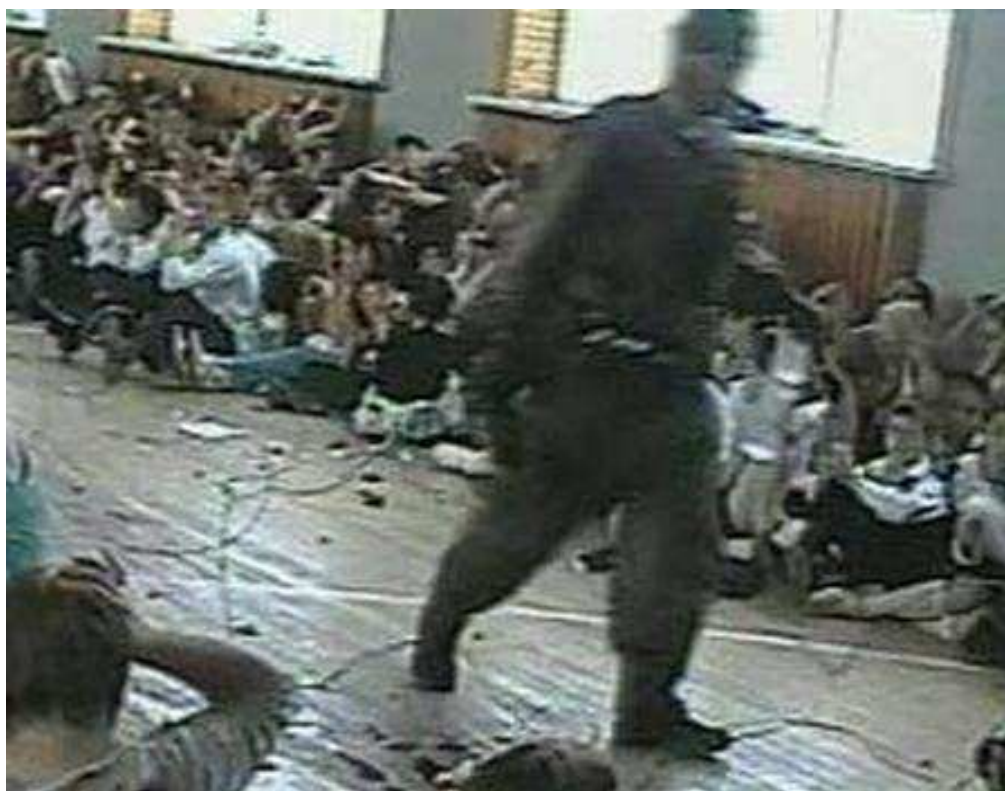
Oqıtıy protsessine kirisıy (5 min)	qaray oqıw protsessin sho'lkemlestiriw boyınsha h'a'reket ta'rtibin aytıp o'tedi. 1.2. Tema boyınsha tiykarg'ı tu'siniklerdi, o'z betinshe isleıy ushın a'debiyatlar dizimin beredi	Anıqlastıradı, beredi.	soraıylar
II basqısh Tiykarg'ı bo'lim (65 min)	2.1. Temanın' atın, maqseti h'a'm ku'tiletug'ın na'tiyjelerin jetkeredi. Temanın' jobası h'a'm o'zgeshelikleri menen tanıstıradı. 2.2. Gruppalar' a bo'lemiz, h'a'r gruppag' a bir mashqalanı taslap, h'a'r gruppa o'zinin' pikirlerin bayan etedi. Tez tu'rde soraw-juwap, aqılıy h'u'jim arqalı bilimlerin aktivlestiredi. 2.3. Oqıy protsessinde orınlang'an jumislardı bah'alaıy kriteriyası h'a'm ko'rsetkishleri menen tanıstıradı.	Juıyap beredi, Jazadı Toparlarda islesedi	
III basqısh Juıymaqılaıyshı (10 min)	3.1.Tema boyınsha juıymaqılar shıg'aradı, studentlerdin' dıqqatın tiykarg'ı ma'selelerge ja'mleydi, professional xızmetinde islengen jumislardıń a'h'miyetin ashıp beredi. 3.2.Toparlardıń jumısın bah'alaydı, oqıy maqsetine erisiy da'rejesin analiz etedi. 3.3. O'z betinshe jumıs ushın tapsırma beredi h'a'm onın' bah'alaıy ko'rsetkishleri, kriteriyaları menen tanıstıradı.	o'zin-o'zi, bah'alaydı, soraıylar beredi,	o'z-ara tapsırmaların jazadı

1-qosımsha

Terrorizm- bul idiologiyalıq h'a'm baqa maqsetlerge erisiw ushın shaxstın' o'miri, den sawlıg'ına qa'wip tuwdırıwshı, mal mu'lk h'a'm basqa materiallıq obektlerdin' joq qılınıwı qa'wpin keltirip shıg'arıwı mu'mkin.

Terrorizmnin' tu'rleri:

Milliy. 2. Diniy. 3. Siyasiy. 4. Bombalı. 5. Telefon.6. Yadrolıq. 7. Ximiyalıq. 8. Biologiyalıq. 9. Kiberterrorizm.

2-qosımsha

Terroristlik h'a'reketlerdi a'melge asırıw ushin paydalanatug'in quralları:

1. Suwıq qurallar; 2. Oq atar qurallar; 3. Jarlıwshı zatlar;
4. Za'h'a'rlewshı zatlar; 5. Biologiyalıq agentler; 6. Radioaktiv zatlar;
7. Yadro zaryadları; 8. Elektromagnit impulsın tarqatıwshılar.

8-sanlı Lektsiya

Tema: Ayırıqsha jag`daylardan puxalardın` qorg`anıwlıq da`rejesin aldınnan aytıp beriw.

Oqıtıy` yaqtı: _____

Studentler sanı:

A`meliy jumıstın` jobası:

1. İnjener texnikalıq sho`lkemlerdi rejelestiriwge qoyılatus`ın talaplar.

2. Ekonomikalıq obektlerdi jayg`astırıw qalalar h`a`m jollar tarmag`ın rejelestiriw h`a`m qurıwg`a tiyisli injenerlik texnik sho`lkemleri mo`lsherlerine tiykarg`ı talaplar.

3. Puqaralıq qorg`anıwdın` tiykarg`ı belgileri. Puqaralıq org`anıwda paydalanılatug`ın qorg`anıw binaları.

**Oqıy` sabag`ının` maqseti:** Xalıqtı h`a`m aymaqlardı ayırıqsha jag`daylardan qorg`awdın` injenerlik texnik ilajların sh`olkemlestiriya h`aqqında tu`sinik beriw.

Pedagogikalıq ma`seleleri:

Oqıtıy` h`a`reketinin` na`tiyjesi:

1. İnjenerlik texnik sh`olkemler h`aqqında tu`sinik beriw.

1. İnjenerlik texnik sho`lkemler h`aqqında tu`sinik beredi.

2. Ekonomikalıq obektlerdi jaylastırıw qalalar h`a`m jollar tarmag`ın rejelestiriw h`a`m qurıwg`a tiyisli injenerlik texnik sho`lkemleri mo`lsherlerine tiykarg`ı talapları h`aqqında tu`sinik.

2. Ekonomikalıq obektlerdi jayg`astırıw qalalar h`a`m jollar tarmag`ın rejelestiriw h`a`m qurıwg`a tiyisli injenerlik texnik sho`lkemleri mo`lsherlerine tiykarg`ı talapları h`aqqında tu`sinigin aytıp beredi.

3. Puqaralıq qorg`anıwdın` tiykarg`ı belgileri. Puqaralıq qorg`anıwda paydalanılatug`ın qorg`anıw binaları h`aqqında tu`sinik.

3. Puqaralıq qorg`anıwdın` tiykarg`ı belgileri. Puqaralıq qorg`anıwda paydalanılatug`ın qorg`anıw binaları h`aqqında tu`sinigin aytıp beredi.

Oqıtıy` usılları

Diskusiya, do`n`gelek stol

Oqıtıy` jumısın sho`lkemlestiriw formaları

Frontal

Oqıtıy` quralları

Ko`rsetpe materiallar

Oqıtıy` sharayatları

Arnaýlı texnika a`spabları menen ta`miyinlengen auditoriyaları

Monitoring h`a`m bah`alaý

Soraw-juwap

Oqıy sabag'ının' texnologiyalıq u'lgı kartası

Basqıshlar, Ajratılǵ'an yaqıt	Jumıstın' mazmunı	Talabanın'
I basqısh. Oqıtıy protsessine kirisiy (10 min)	1.1. Lektsiya. Temanın' rejesi h'a'm du'zilisine qaray oqıw protsessin sho'lkemlestiriw boyınsha h'a'reket ta'rtibin aytıp o'tedi. 1.2. Tema boyınsha tiykarg'ı tu'siniklerdi, o'z betinshe isley ushın a'debiyatlar dizimin beredi	Tın'laydı, jazadı Anıqlastıradı, soraylar beredi.
II basqısh Tiykarg'ı bo'lim (65 min)	2.1. Temanın' atın, maqseti h'a'm ku'tiletug'ın na'tiyjelerin jetkeredi. Temanın' jobası h'a'm o'zgeshelikleri menen tanıstıradı. 2.2. Gruppalarǵ'a bo'lemiz, h'a'r gruppag'a bir mashqalanı taslap, h'a'r gruppaga o'zinin' pikirlerin bayan etedi. Tez tu'rde soraw-juwap, aqılıy h'u'jim arqalı bilimlerin aktivlestiredi. 2.3. Oqıy protsessinde orınlang'an jumıslardı bah'alaıy kriteriyası h'a'm ko'rsetkishleri menen tanıstıradı.	Juıap beredi, Jazadı Toparlarda islesedi
III basqısh Juımaqlaıshı (10 min)	3.1. Tema boyınsha juımaqlar shıǵ'aradı, studentlerdin' dıqqatın tiykarg'ı ma'selelerge ja'mleydi, professional xızmetinde islengen jumıslardıń a'h'miyetin ashıp beredi. 3.2. Toparlardıń jumısın bah'alaydı, oqıy maqsetine erisiy da'rejesin analiz etedi. 3.3. O'z betinshe jumıs ushın tapsırma beredi h'a'm onın' bah'alaıy ko'rsetkishleri, kriteriyaları menen tanıstıradı.	o'zin-o'zi, o'z-ara bah'alaydı, soraylar beredi, tapsırmaların jazadı

9-Lektsiya

Tema: Texnogen xarakterdegi ayırıqshp jag`daylar, xalıq ha`m territoriyalardı olardan qorg`aw.

Oqıtıy`ı yaqtı: _____

Studentler sanı:

Jumıstın` jobası:

1. Evakuatsiya organları, olardıń du`zilisi h`a`m islew ta`rtibi.
2. Xalıq evakuatsiyasın rejelestiriw.
3. Xabar beriw tiziminin` tiykarg`ı wazıypaları.
4. Xabar beriw signalları h`am olar boyınsha xalıqtın` h`a`reketi.

Sabaqtın` strukturası:

Oqıtıw maqseti: Ayırıqsha jag`day qa`wpi bolg`anda xalıqtı evakuatsiya qılıw. Ayırıqsha jag`daylar qa`wpi payda bolg`anda xabar beriw h`a`m baylanıstı shólkemlestiriw h`aqqında tu`sinik beriw.

Pedagogikalıq ma`seleleri:* *Oqıtıy` h`a`reketinin` na`tiyjesi:

1. Evakuatsiya organları olardıń du`zilisi h`a`m islew ta`rtibi h`aqqında aytıw.	1. Evakuatsiya organları olardıń du`zilisi h`a`m islew ta`rtibi h`aqqında aytıp berdi.
2.Xalıqtın` evakuatsiyası h`aqqında tu`sinik beriw.	2. Xalıq evakuatsiyası h`aqqında tu`sinigin aytıp beredi.
3.Xalıqtı evakuatsiya qılıwg`a xabar beriw tiziminin` tiykarg`ı wazıypalarına spatlama.	3. Xalıqtı evakuatsiya qılıwg`a xabar beriw tiziminin` tiykarg`ı wazıypalarına spatlama beredi.
4.Xalıqtı evakuatsiya qılıwg`a xabar beriw tiziminin` tiykarg`ı wazıypalarına spatlama.	4. Xalıqtı evakuatsiya qılıwg`a xabar beriw tiziminin` tiykarg`ı wazıypalarına spatlama beredi.

Oqıtıy` usılları

Uzaq mu`ddetli variantlardı modellestiriw

Oqıtıy`

jumısın

Gruppalarg`a bo`liw

shólkemlestiriw formaları

Oqıtıy` quralları

№1 formattag`ı taza qag`az, ren`li markerler

Oqıtıy` sharayatları

Arnaýlı auditoriyada

Monitoring h`a`m bah`alaıw

Prezentatsiya

Oqıy sabag'ının' texnologiyalıq u'lgı kartası

Basqışlar, Ajratılǵ'an yaqıt	Jumıstın' mazmunı	Talabanın'
	Oqıtıyshı	
I basqış. Oqıtıy protsessine kirisiy (10 min)	1.1. Lektsiya. Temanın' rejesi h'a'm du'zilisine qaray oqıw protsessin sho'lkemlestiriw boyınsha h'a'reket ta'rtibin aytıp o'tedi. 1.2. Tema boyınsha tiykarg'ı tu'siniklerdi, o'z betinshe isleiy ushın a'debiyatlar dizimin beredi	Tın'laydı, jazadı Anıqlastıradı, soraıylar beredi.
II basqış Tiykarg'ı bo'lim (65 min)	2.1. Temanın' atın, maqseti h'a'm ku'tiletug'ın na'tiyjelerin jetkeredi. Temanın' jobası h'a'm o'zgeshelikleri menen tanıstıradı. 2.2. Gruppalarg'a bo'lemiz, h'a'r gruppag'a bir mashqalanı taslap, h'a'r gruppa o'zinin' pikirlerin bayan etedi. Tez tu'rde soraw-juwap, aqlıy h'u'jim arqalı bilimlerin aktivlestiredi. 2.3. Oqıy protsessinde orınlang'an jumıslardı bah'alaıy kriteriyası h'a'm ko'rsetkishleri menen tanıstıradı.	Juıap beredi, Jazadı Toparlarda islesedi
III basqış Juıymaqılayshı (10 min)	3.1.Tema boyınsha juıymaqılar shıg'aradı, studentlerdin' dıqqatın tiykarg'ı ma'selelerge ja'mleydi, professional xızmetinde islengen jumıslardıń a'h'miyetin ashıp beredi. 3.2.Toparlardıń jumısın bah'alaydı, oqıy maqsetine erisiy da'rejesin analiz etedi. 3.3. O'z betinshe jumıs ushın tapsırma beredi h'a'm onın' bah'alaıy ko'rsetkishleri, kriteriyaları menen tanıstıradı.	o'zin-o'zi, o'z-ara bah'alaydı, soraıylar beredi, tapsırmaların jazadı

10- Lektsiya.

Tema: AJMS-n' ayrıqsha jag'daylar aqibetlerin saplastırıw ku'shleri h'a'm baylanısları.

Xalıqtı AJMS-n' ku'shlerin ayrıqsha jag'daylarda h'a'reket etiwge tayarlawdı sho'lkemlestiriw.

Oqıtıyǵı yaqtı: _____

Studentler sanı:

Oqıyǵı protsessinin' tu'ri

Menyu metodi

jumıstın' jobası

1. AJMS-n' ku'shleri.

2. AJMS –n' baylanısları.

3. Tayarlıqtı rejelestiriw h'a'm esapqa alıw.

4. Xalıqtı, AJMS-n' ku'shleri h'a'm baylanısların ayrıqsha jag'dayda h'a'reket etiwge tayarlaw.

Maqseti: AJMSn' ayrıqsha jag'daylar aqibetlerin saplastırıw h'a'm xalıqtı ayrıqsha jag'daylar qa'wpi tuwılg'anda h'a'reket etiw qag'ıydaların aldın-ala o'zlestiriw h'a'm tu'sindiriwden ibarat.

Pedagogikalıq ma'seleleri:

Oqıtıyǵı h'a'reketinin' na'tiyjesi:

1. AJMSn' ku'shlerine

1. AJMS-n' ku'shleri h'aqqında aytıp beredi.

spatlama.

2. AJMS-n' baylanısları h'aqqında aytıp beredi.

2. AJMSn' baylanısların

3. Tayarlıqtı rejelestiriw h'a'm esapqa alıwdı sho'lkemlestiriw.

u'yreniw.

4. Ayrıqsha jag'daylarda qanday h'a'reket etiw kerekligin aytıp

3.Tayarlıqtı rejelestiriw h'a'm

beredi.

esapqa alıw h'aqqında aytıw.

4.Ayrıqsha jag'daylarda

h'a'reket etiwdi u'yreniw.

Oqıtıyǵı usılları

«Menyu» metodi

Oqıtıyǵı

jumısın

Gruppalar boyınsha islesiw

sho'lkemlestiriyǵı formaları

Oqıtıyǵı quralları

Tarqatpa materiallar

Oqıtıyǵı sharayatlardı

Arnaıylı texnika a'spabları menen ta'miyinlengen auditoriyaları

Monitoring h'a'm bah'alaıy

Tez tu'rde soraıy, testler

Oqıy sabag'ının' texnologiyalıq u'lgı kartası

Basqışlar, Ajratılǵ'an yaqıt	Jumıstın' mazmunı	Talabanın'
	Oqıtıyshı	
I basqış. Oqıtıy protsessine kirisiy (10 min)	1.1. Lektsiya. Temanın' rejesi h'a'm du'zilisine qaray oqıw protsessin sho'lkemlestiriw boyınsha h'a'reket ta'rtibin aytıp o'tedi. 1.2. Tema boyınsha tiykarg'ı tu'siniklerdi, o'z betinshe isleiy ushın a'debiyatlar dizimin beredi	Tın'laydı, jazadı Anıqlastıradı, soraıylar beredi.
II basqış Tiykarg'ı bo'lim (65 min)	2.1. Temanın' atın, maqseti h'a'm ku'tiletug'ın na'tiyjelerin jetkeredi. Temanın' jobası h'a'm o'zgeshelikleri menen tanıstıradı. 2.2. Gruppalarg'a bo'lemiz, h'a'r gruppag'a bir mashqalanı taslap, h'a'r gruppa o'zinin' pikirlerin bayan etedi. Tez tu'rde soraw-juwap, aqlıy h'u'jim arqalı bilimlerin aktivlestiredi. 2.3. Oqıy protsessinde orınlang'an jumıslardı bah'alaıy kriteriyası h'a'm ko'rsetkishleri menen tanıstıradı.	Juıap beredi, Jazadı Toparlarda islesedi
III basqış Juıymaqılayshı (10 min)	3.1.Tema boyınsha juıymaqılar shıg'aradı, studentlerdin' dıqqatın tiykarg'ı ma'selelerge ja'mleydi, professional xızmetinde islengen jumıslardıń a'h'miyetin ashıp beredi. 3.2.Toparlardıń jumısın bah'alaydı, oqıy maqsetine erisiy da'rejesin analiz etedi. 3.3. O'z betinshe jumıs ushın tapsırma beredi h'a'm onın' bah'alaıy ko'rsetkishleri, kriteriyaları menen tanıstıradı.	o'zin-o'zi, o'z-ara bah'alaydı, soraıylar beredi, tapsırmaların jazadı

11-Lektsiya.

TEMA:

Birinshi meditsinalıq ja`rdem ko`rsetiwdin` ulıwma printsipleri.

Oqıtıy` yaqtı: 4 saat Studentler sanı:

Oqıtıy` protsessinin` strukturası

jumıstın` jobası

1.Avariya, jer silkiniw, suw tasqınları aqibetlerin saplastırıw.

2.İslep shıg`arıwda avariya aqibetlerin saplastırıw.

3.Avariya meditsinalıq tiziminin` wazıypaları.

4.Tez ja`rdem meditsinasının` ku`shleri.

Maqseti: Ayrıqsha jag`day aqibetlerin saplastırıwdı sho`lkemlestiriw, xalıqtı ayrıqsha jag`daylardan qorg`awdın` meditsinalıq ta`minleniwın sho`lkemlestiriya,ayrıqsha jagdaylarda jaraqatlang`anlarga birinshi meditsinalıq ja`rdem ko`rsetiw h`aqqında talabalarg`a tu`sinik beriw.

Pedagogikalıq ma`seleleri:

Oqıtıy` h`a`reketinin` na`tiyjesi:

1.Avariya, jer silkiniw, suw tasqınları aqibetlerin h`aqqında

1.1.Avariya, jer silkiniw, suw tasqınları aqibetlerin h`aqqında tu`sinik beredi.

tu`sinik beriw.

1.2. İslep shıg`arıwda avriya aqibetleri h`aqqında tu`sinik beredi.

2. İslep shıg`arıwda avriya aqibetleri h`aqqında tu`sinik beriw.

1.3. Avariya meditsinalıq tiziminin` wazıypaları h`aqqında o`zlerinin` pikirlerin aytadı.

3.Avariya meditsinalıq tizimnin` wazıypalarına spatlama.

1.4. Tez ja`rdem mediyinasının` ku`shleri h`aqqında tu`sinik beredi.

4. Tez ja`rdem meditsinasının` ku`shleri h`aqqında tu`sinik..

Oqıtıy` usılları

Kishi gruppalarda baspa materiallar menen islesiw

Oqıtıy` jumısın sho`lkemlestiriw formaları

Gruppa bolıp islesiw, vizual, frontal

Oqıtıy` quralları

24 bet albom, qayshı, kley

Oqıtıy` sharayatlardı

Arnaýlı texnika a`spabları menen ta`miyinlengen auditoriyaları

Monitoring h`a`m bah`alaý

Tez tu`rde sorayı, testler

Oqıy sabag'mın' texnologiyalıq u'lgı kartası

Basqışlar, Ajratılğ'an yaqıt	Jumıstın' mazmunı	Talabanın'
I basqış. Oqıtıy protsessine kirisıy (10 min)	1.1. Lektsiya. Temanın' rejesi h'a'm du'zilisine qaray oqıw protsessin sho'lkemlestiriw boyınsha h'a'reket ta'rtibin ayıp o'tedi. 1.2. Tema boyınsha tiykarg'ı tu'siniklerdi, o'z betinshe isleıy ushın a'debiyatlar dizimin beredi	Tın'laydı, jazadı Anıqlastıradı, soraıylar beredi.
II basqış Tiykarg'ı bo'lim (65 min)	2.1. Temanın' atın, maqseti h'a'm ku'tiletug'ın na'tiyjelerin jetkeredi. Temanın' jobası h'a'm o'zgeshelikleri menen tanıstıradı. 2.2. Gruppalarǵ'a bo'lemiz, h'a'r gruppag'a bir mashqalanı taslap, h'a'r gruppa o'zinin' pikirlerin bayan etedi. Tez tu'rde soraw-juwap, aqılıy h'u'jim arqalı bilimlerin aktivlestiredi. 2.3. Oqıy protsessinde orınlang'an jumıslardı bah'alaıy kriteriyası h'a'm ko'rsetkishleri menen tanıstıradı.	Juıyap beredi, Jazadı Toparlarda islesedi
III basqış Juıymaqılaıyshı (10 min)	3.1. Tema boyınsha juıymaqılar shıǵ'aradı, studentlerdin' dıqqatın tiykarg'ı ma'selelerge ja'mleydi, professional xızmetinde islengen jumıslardıń a'h'miyetin ashıp beredi. 3.2. Toparlardıń jumısın bah'alaydı, oqıy maqsetine erisiy da'rejesin analiz etedi. 3.3. O'z betinshe jumıs ushın tapsırma beredi h'a'm onın' bah'alaıy ko'rsetkishleri, kriteriyaları menen tanıstıradı.	o'zin-o'zi, o'z-ara bah'alaydı, soraıylar beredi, tapsırmaların jazadı

1-qosımsha

Avariya qutqarıw jumıslarının' tu'rleri:

Ha'reket marshrutları h'a'm jumıs (obektleri) razvetkası.

Ha'reket marshrutları h'a'm jumıs obektlerindeki o'rtlerdi sheklew h'a'm saplastırıw.

Ja'birlengenlerdi izlep tabıw h'a'm olardı wayran bolg'an, ziyanlang'an, janıp atırǵ'an imaratlardan, suw, gaz, tu'tin basqan bina h'a'm wayran uyımları arasınan alıp shıǵ'ıw.

Ja'birlengenlerge birinshi meditsinalıq ja'rdem ko'rsetiw h'a'm olardı keselxanalarg'a jaylastırıw.

Xalıqtı qa'wpsiz jerlerge ko'shiriw.

Epidemiya ju'zege keliwine jol qoyıw maqsetinde za'ru'r sanitariya gigiena sharaları h'a'm epidemiyag'a qarsı ilajlardı sho'lkemlestiriw.

Xalıqtı suw, azıq – awqat h'a'm en' za'ru'r na'rseler menen ta'minlew.

2-qosimsha

Qistawli meditsinaliq xizmet h'a'm «apatshılıqlar meditsinası». Ozbekstan Respublikası Prezidentinin' 1998 jıl 10 noyabrdegi Pa'rmanına muwapıq 1999 – 2005 jıllarda den sawlıqtı saqlaw sistemasın qaytaqurıwdan son' h'a'zirgi waqıtta Ozbekstanda «Apatshılıqlar meditsinası xızmeti» (AMX) xızmet korsetpekte.

3-qosimsha

Jaraqat – organlar h'a'm toqımalar (teri, shilliq parda, kobinshe bulshıq et, nerv, iri tamır, su'ek, buwın, ishki organ h'a'm gewde boslıqları)nın' sırtqı ta'siri na'tiyjesinde anatomiyalıq bir pu'tinligi yaki fiziologiyalıq funktsiyalarının' buzılıwı.

4-qosimsha

Qan ketiwi – qan tamırlar diywalınnın' ziyanlanıwı yamasa bir kesellik aqibetinde jemiriliwi, o'tkiziwshen'liginin joqarlanıwının' sebepli olardan qan ag'ıwı.
Qan ketiwin toqtatıw ushın tu'rli zatlar qollanıladı.
Waqtınsha h'a'm pu'tkilley toqtatıw parq qılınadı.

5-qosimsha

Teri menen bir katarda nerv xam kan tamırları da zıyanlanadı. Sonlıktan xar kaday jara deneni kattı aurtıp onnan kop kan agadı. Adam kop kanınan ayırılıuı mumkin. Bul juda kaupli xam jarakatlangan adamga olim kaupin tuudıradı:

6-qosimsha

Kapillyarlık, venalık xam arteriallık kan ketiuler bolıp ushke bolinedi.

Mayda kan tamırlarının-kapillyarlardıń jarakatlanıuı uaktında kan jaradan tamshılap agadı. Kapillyardan ketken kandı jaraga apiuayı kısıp turıushı povyazka koyıu arkalı ansat toktatıuga boladı.

Venalar jarakatlangan jagdayda kan akırın jane asteagadı, kan konır-kızıl rendе boladı. İri venalardıń jarakatlanıuı kannın kop ketiuin payda etedi, jane ol juda kaupli boladı. Venadan ketken kandı jaraga kısıp turıushı povyazka koyıu arkalı toktatıuga boladı.

1. Avariya – qutqaruv ilerinin' tu'rleri qanday.
2. Epidemiya ju'zege kelgenda xalqqa qanday ja'rdem korsetiledi.
3. Suw tasqini ju'zege kelgenda qanday h'a'reket islew kerek.
4. Jaraqat degenimiz ne.
5. Su'yek sing'anda qanday birinshi meditsinaliq ja'rdem ko'rsetiw kerek.
6. Jaraqatlang'anlardi koshiriwde qanday qurallardan paydalanuv za'ru'r.

7.Birinshi meditsinalik jerdem degenimiz ne.

8.Kandi toktatu neshege bolinedi

9.Uakitsha kan toktatuidin kanday turleri bar

10.Suyek sinuunin kanday turleri bar

11.Suyek singanda kalay immobilizatsiya kilmiz

12.Kanday baylamlardin turlerin bilesiz

A'debiyatlar

- 1./Karimov I.A. Wzbekiston XXI asr bwsag'asida. Xavfsizlikka tah'did, barqarorlik shartlari va taraqqiёт kafolatlari. Toshkent, "Wzbekiston", 1977 y.
2. Karimov I.A. Wzbk xalqi h'ech qachon va h'ech kimga qaram bwlmaydi. T.: «Wzbekiston», 2005. – 128 b
- 3.Wzbekiston Respublikasining «Ah'olini va h'ududlarni tabiiy h'amda texnogen xususiyatli favqulodda vaziyatlardan muh'ofaza qilish twg'risida»gi qonuni. 1999 yil 20 avgust./Karimov I.A. Wzbekiston XXI asr bwsag'asida. Xavfsizlikka tah'did, barqarorlik shartlari va taraqqiёт kafolatlari. Toshkent, "Wzbekiston", 1977 y.
4. Karimov I.A. Wzbk xalqi h'ech qachon va h'ech kimga qaram bwlmaydi. T.: «Wzbekiston», 2005. – 128 b
- 5.Wzbekiston Respublikasining «Ah'olini va h'ududlarni tabiiy h'amda texnogen xususiyatli favqulodda vaziyatlardan muh'ofaza qilish twg'risida»gi qonuni. 1999 yil 20 avgust

12-Lektsiya.

XALIQTI H'A'M AYMAQLARDI AYRIQSHA JAG'DAYLARDAN QOG'AWDIN' EKONOMIKALIQ JOLLARI. XALIQTI H'A'M AYMAQLARDI AYRIQSHA JAG'DAYLARDAN QOG'AWDIN' MATERIALLIQ TEXNIKALIQ TA'MINLENIWIN SHOLKEMLESTIRIW.

Oqitiy yaqti:

Studentler sanı:

Oqiy protsessinin' tu'ri

Jobası

1. Ayriqsha jag'daylardin' sotsial ekonomikalıq aqibetlerin bah'alaw.
2. O'zbekstan Respublikasında qabil etilgen nızam h'u'jjetlerinde puqaralıq qorg'anıw sholkemlerin ekonomikalıq basqarıwdı ta'rtipke salıwshı qag'ıydalar.
3. Materiallıq texnik ta'minatınin' wazıypaları.
4. Materiallıq texnik ta'minat xızmetleri h'a'm organları.

MAQSETI: XALIQTI H'A'M TERITORIYALARDI AYRIQSHA JAG'DAYLARDAN QOG'AWDIN' EKONOMIKALIQ JOLLARI. XALIQTI H'A'M AYMAQLARDI AYRIQSHA JAG'DAYLARDAN QOG'AWDIN' MATERIALLIQ TEXNIK TA'MINLENIWIN SHOLKEMLESTIRIW H'AQQINDA MAG'LUMAT BERIW.

Pedagogikalıq ma'seleleri:

Oqitiy h'a'reketinin' na'tiyjesi:

1. Ayriqsha jag'daylardin' sotsial ekonomikalıq aqibetlerin bah'alaw h'aqqında tu'sinik beriw.

1.1. Ayriqsha jag'daylardin' sotsial ekonomikalıq aqibetlerin bah'alaw h'aqqında tu'sinigin aytıp beredi.

2. O'zbekstan Respublikasında qabil etilgen nızam h'u'jjetlerinde puqaralıq qorg'anıw sho'lkemlerin finanslıq ekonomikalıq basqarıwdı ta'rtipke salıwshı qag'ıydaların u'yreniw.

1.2. O'zbekstan Respublikasında qabil etilgen nızam h'u'jjetlerinde puqaralıq qorg'anıw sholkemlerin finanslıq ekonomikalıq basqarıwdı ta'rtipke salıwshı qag'ıydaların aytıp beredi.

3. Materiallıq texnik ta'minatınin' wazıypalarına spatlama.

1.3. Materiallıq texnik ta'minatı h'aqqında o'zlerinin' pikirlerin aytadı.

4. Materiallıq texnikalıq ta'minatı xızmetleri h'am

1.4. Materiallıq texnik ta'minatı xızmetleri h'a'm organları h'aqqında aytıp beredi.

organları h'aqqında tu'sinik
beriw.

Oqıtıy usılları «Aqılıy h'u'jim» rolly oyın

Oqıtıy jumısın Vizual, frontal, grupp

sho'lkemlestiriş formaları

Oqıtıy quralları Tarqatpa materiallar, tekst lektsiya

Oqıtıy sharayatlari Arnaılı texnika a'spabları menen ta'miyinlengen auditoriyaları

Monitoring h'a'm bah'alaş Tez tu'rde sorash, testler

Oqıy sabag'mın' texnologiyalıq u'lgı kartası

Basqışlar,	Jumıstın' mazmunı	
Ajratılğ'an yaqt	Oqıtıyshı	Talabanın'
I basqış.	1.1. Lektsiya. Temanın' rejesi h'a'm du'zilisine qaray	Tın'laydı, jazadı
Oqıtıy protsessine kirisish (10 min)	oqıw protsessin sho'lkemlestiriw boyınsha h'a'reket ta'rtibin aytıp o'tedi. 1.2. Tema boyınsha tiykarg'ı tu'siniklerdi, o'z betinshe isleş ushın a'debiyatlar dizimin beredi	Anıqlastıradı, sorashlar beredi.
II basqış	2.1. Temanın' atın, maqseti h'a'm ku'tiletug'ın	Juyp beredi,
Tiykarg'ı bo'lim (65 min)	na'tiyjelerin jetkeredi. Temanın' jobası h'a'm o'zgeshelikleri menen tanıştıradı. 2.2. Gruppalarğa bo'lemiz, h'a'r gruppaga bir mashqalanı taslap, h'a'r grupp o'zinin' pikirlerin bayan etedi. Tez tu'rde soraw-juwap, aqılıy h'u'jim arqalı bilimlerin aktivlestiredi. 2.3. Oqıy protsessinde orınlang'an jumislardı bah'alaş kriteriyası h'a'm ko'rsetkishleri menen tanıştıradı.	Jazadı Toparlarda islesedi
III basqış	3.1. Tema boyınsha juymaqlar shıg'aradı,	o'zin-o'zi, o'z-ara
Juymaqlaıştı	studentlerdin' dıqqatın tiykarg'ı ma'selelerge	bah'alaydı,
(10 min)	ja'mleydi, professional xızmetinde islengen jumislardıń a'h'miyetin ashıp beredi. 3.2. Toparlardıń jumısın bah'alaydı, oqıy maqsetine erisish da'rejesin analiz etedi. 3.3. O'z betinshe jumıs ushın tapsırma beredi h'a'm onın' bah'alaş ko'rsetkishleri, kriteriyaları menen tanıştıradı.	sorashlar beredi, tapsırmaların jazadı

1-qosımsha

Ekonomika – insan do'retiwshiliginin' bir tarawı bolıp, onda adamlar bar bolg'an, biraq ko'binshe sheklengen zaxiralardan paydalanıp, o'zlerinin' materiallıq mu'tajlign qandırıwshı baylıqlar jarattı, olardı bo'listiredi h'a'm paydalanadı.

2-qosımsha

Qa'wipti qamsızlandırıw – AJMSnın' xızmet korsetiwin ta'minlew din' tiykarg'ı (bazar ekonomikası jag'dayında bolsa tiykarg'ı) buwınlardıń biri. Sol sebepli h'a'm respublikamız ushın kop jan'a bolg'an qamsızlandırıw formaları, tiykarınan, puqaralıq juwapkershilikti, joqarı qa'wipke iye obektler qasında jasawshı adamlar omiri, den sawlıg'ı h'a'm mu'likin, qamsızlandırıw formaların islep shıg'ıwg'a za'ru'rlik ju'zege keldi h'a'm bul za'ru'rlik ku'sheyip barmaqta. Qamsızlandırıwdın' bunday formaları ja'miettegi ekonomikalıq h'a'm sholkemlesken – h'uqıqıy mu'na'sebetleri turaqlandıırıwdın' qosımsha faktorları bolıp xızmet etedi. Ka'rxanalardı joqarı qa'wipli ta'biyiy apatlar h'a'm basqa ayırıqsha jag'daylardan qorg'aw da usı tiyeardan.

3-qosımsha

Xalıqtı h'a'm aymaqlardı ayırıqsha jag'daylardan qorg'awdın' material- texnik ta'minleniwi

puqaralıq qorg'anıw du'zilmelerinin' qog'ınıwının' texnik, baylanıs quralları, radiatsiyalıq h'a'm ximiyalıq razvetka a'sbapları, janılg'ı maylaw materialları, da'ri- darmaqlar, azıq awqatlıq zatlar, kiyim kenshek h'a'm basqada zatlar menen puqaralıq qorg'anıw sho'lkemlerin o'tkeriw ushın kerekli mug'darda o'z waqtında ta'minlewdi sho'lkemlestiriw h'a'm a'melge asırıw.

4-qosımsha

Texnika ta'miynatı puqaralıq qorg'anıw wazıypaların a'melge asırıw ushın paydalanılutug'ın texnikadan durıs paydalanıw, og'an xızmet korsetiw, du'zetiw h'a'm evakuatsiyanı sholkemlestiriw h'a'm a'melge asırıw.

5-qosımsha

Puqara qorg'anıw materiallıq – texnikalıq ta'miynatın' xızmetlerih'a'ma organlarv.

Materiallıq ta'minlew ushın sholkemlestiriletug'ın xızmetler tomendegilerden ibarat:

1. Sawda h'a'm awqatlanıw xızmeti.
2. Material – texnikalıq ta'minatı xızmeti.
3. Janılg'ı – maylaw materialları (JMM) menen ta'minlew xızmeti.

Sorawlar:

1. Ekonomika tu'sinigi neni an'latadi?
2. Materialliq texnikaliq jetkizip beriw din' wazıypaları neden ibarat?
3. Sawda h'a'm awqatlanıw xzmetinin' wazıypaları neden ibarat?
4. Joqarı tayarlıq rejimleri nelerden ibarat?
5. Ayırıqsha jag'daylardin' sotsial – ekonomikalıq aqıbetlerin bah'alaw qanday a'melge asırıladi.

A'debiyatlar

- 1./Karimov İ.A. Wzbekiston XXI asr bwsag'asida. Xavfsizlikka tah'did, barqarorlik shartlari va taraqqiёт kafolatlari. Toshkent, "Wzbekiston", 1977 y.
2. Karimov İ.A. Wzbk xalqi h'ech qachon va h'ech kimga qaram bwlmaydi. T.: «Wzbekiston», 2005. – 128 b
- 3.Wzbekiston Respublikasining «Ah'olini va h'ududlarni tabiiy h'amda texnogen xususiyatli favqulodda vaziyatlardan muh'ofaza qilish twg'risida»gi qonuni. 1999 yil 20 avgust./Karimov İ.A. Wzbekiston XXI asr bwsag'asida. Xavfsizlikka tah'did, barqarorlik shartlari va taraqqiёт kafolatlari. Toshkent, "Wzbekiston", 1977 y.
4. Karimov İ.A. Wzbk xalqi h'ech qachon va h'ech kimga qaram bwlmaydi. T.: «Wzbekiston», 2005. – 128 b
- 5.Wzbekiston Respublikasining «Ah'olini va h'ududlarni tabiiy h'amda texnogen xususiyatli favqulodda vaziyatlardan muh'ofaza qilish twg'risida»gi qonuni. 1999 yil 20 avgust

14-sanlı lektsiya

TEMASI: O`rt tiykarlari, materiallar ha`m texnologiyalıq protsesslerdin` o`rt ha`m jarılıw qa`wipsizligin bahalaw

Oqıtıy` yaqtı

Oqıtıy` sabag`ının` strukturası

Lektsiyanın` jobası

Studentler sanı:

Lektsiya

1. Puqaralıq qorg`anıw ku`shleri qaramag`ındag`ı ximiyalıq radiatsiyalıq razvetka h`a`m dozimetrik qadagalaw a`sbapları.
2. Asbaplardın` uluwma du`zilisi, jumısqa tayarlaw h`a`m jumısqa jaramlılıg`ın tekseriw ta`rtibi.
3. Jeke dozimetrlerden k`orsetkishlerdi alıw ta`rtibi.

**Oqıy` sabag`ının` maqseti:** Talabalarg`a raditsiyalıq ximiyalıq razvetka h`a`m dozimetrik qadag`alaw a`sbapları h`aqqında tolıq mag`lıwmat beriw.

Pedagogikalıq ma`seleleri:

1. Puqaralıq qorg`anıw ku`shleri qaramag`ındag`ı ximiyalıq radiatsiyalıq razvetka h`a`m dozimetrik qadagalaw a`sbapları h`aqqında tu`sirdirip beriw.
2. A`sbaplardın` uluwma du`zilisi, jumısqa tayarlaw h`a`m jumısqa jaramlılıg`ın te kseriw ta`rtibin anıqlaw.
3. Jeke dozimetrlerden ko`rsetkishlerden alıw ta`rtibi h`aqqında mag`lummat beriw..

Oqıtıy` h`a`reketinin` na`tiyjesi:

- 1.1. Puqaralıq qorg`anıw ku`shleri qaramag`ındag`ı ximiyalıq radiatsiyalıq razvetka h`a`m dozimetrik qadagalaw a`sbapları h`aqqında ayıp beredi.
- 1.2. A`sbaplardın` uluwma du`zilisi, jumısqa tayarlaw h`a`m jumısqa jaramlılıg`ın te kseriw ta`rtibi h`aqqında ayıp beredi.
- 1.3. Jeke dozimetrlerden ko`rsetkishlerden alıw. ta`rtibin u`yrenedi.

Oqıtıy` usılları

Lektsiya, slayd, tu`sindirip beriw

Oqıtıy` jumısın sho`lkemlestiriw formaları

Frontal islesi`

Oqıtıy` quralları

Lektsiya teksti, viziual materiallar

Oqıtıy` sharayatlari

Arna`ılı texnika a`spabları menen ta`miyinlengen auditoriyaları

Monitoring h`a`m bah`ala`y

Tez tu`rde sora`y, testler

Monitoring h`a`m bah`ala`y

Tez tu`rde sora`y, testler

Oqıy sabag'mın' texnologiyalıq u'lgı kartası

Basqışlar, Ajratılğ'an ģaqıt	Jumıstın' mazmunı	Talabanın'
I basqış. Oqıtıy protsessine kirisıy (10 min)	1.1. Lektsiya. Temanın' rejesi h'a'm du'zilisine qaray oqıw protsessin sho'lkemlestiriw boyınsha h'a'reket ta'rtibin aytıp o'tedi. 1.2. Tema boyınsha tiykarg'ı tu'siniklerdi, o'z betinshe isleıy ushın a'debiyatlar dizimin beredi	Tın'laydı, jazadı Anıqlastıradı, soraıylar beredi.
II basqış Tiykarg'ı bo'lim (65 min)	2.1. Temanın' atın, maqseti h'a'm ku'tiletug'ın na'tiyjelerin jetkeredi. Temanın' jobası h'a'm o'zgeshelikleri menen tanıstıradı. 2.2. Gruppalarǵ'a bo'lemiz, h'a'r gruppag'a bir mashqalanı taslap, h'a'r gruppa o'zinin' pikirlerin bayan etedi. Tez tu'rde soraw-juwap, aqlıy h'u'jim arqalı bilimlerin aktivlestiredi. 2.3. Oqıy protsessinde orınlang'an jumıslardı bah'alaıy kriteriyası h'a'm ko'rsetkishleri menen tanıstıradı.	Juıap beredi, Jazadı Toparlarda islesedi
III basqış Juıymaqılaıyshı (10 min)	3.1. Tema boyınsha juıymaqılar shıǵ'aradı, studentlerdin' dıqqatın tiykarg'ı ma'selelerge ja'mleydi, professional xızmetinde islengen jumıslardıń a'h'miyetin ashıp beredi. 3.2. Toparlardıń jumısın bah'alaydı, oqıy maqsetine erisiy da'rejesin analiz etedi. 3.3. O'z betinshe jumıs ushın tapsırma beredi h'a'm onın' bah'alaıy ko'rsetkishleri, kriteriyaları menen tanıstıradı.	o'zin-o'zi, o'z-ara bah'alaydı, soraıylar beredi, tapsırmaların jazadı

15-sanlı lektsiya

TEMASI: O`rtke qarsı texnika, o`rtti o`shiriw usılları ha`m qollanılutug`ın zatlar.(suw,qum, ko`bik, gaz h.t.b.).

Oqıtıy`yaqıtı:

Oqıtıy`sabag`ının` strukturası

Lektsiyanın` jobası

Studentler sanı:

Lektsiya

1. Ayrıqsha jag`daylardan qorg`aw salasındag`ı xalıqaralıq birge islesiw.
2. Shet el ma`mleketlerinde ayrıqsha jag`daylardan qorgaw sisteması.
3. Amerika QuramaShtatları.
4. Evropa Ma`mleketleri.

**Oqıy`sabag`ının` maqseti:** Talabalarg`a shet el ma`mleketlerinde xalıqtı h`a`m aymaqlardı ayrıqsha jag`daylardan qorg`awdı shólkemlestiriw h`aqqında tolıq mag`lıwmat beriw. .

Pedagogikalıq ma`seleleri:

- 1.Ayrıqsha jag`daylardan qorg`aw salasındag`ı xalıqaralıq birge islesiw h`aqqında tu`sinik beriw.
2. Shet el ma`mleketlerinde ayrıqsha jag`daylardan qorgaw sisteması h`aqqında anıq mag`lumat beriw.
3. Amerika Qurama Shtatlarının` ayrıqsha jag`daylarda qanday h`a`reket islew ta`rtibi h`aqqında mag`lumat beriw.
4. Evropa Ma`mleketleri h`aqqında mag`lumat beriw.

.

Oqıtıy`usılları

Oqıtıy` jumısın sho`lkemlestiriw formaları

Oqıtıy`quralları

Oqıtıy`sharayatları

Monitoring h`a`m bah`alay`

Oqıtıy`h`a`reketinin` na`tiyjesi:

- 1.1. Ayrıqsha jag`daylardan qorg`aw salasındag`ı xalıqaralıq birge islesiw h`aqqında tu`sinigin aytıp beredi.
- 1.2. Shet el ma`mleketlerinde ayrıqsha jag`daylardan qorg`aw sisteması h`aqqında anıq mag`lıwmat beredi.
- 1.3. Amerika Qurama Shtatlarının` ayrıqsha jag`daylarda qanday h`a`reket islew ta`rtibi h`aqqında mag`lıwmat beredi.
- 1.4. Evropa Ma`mleketleri h`aqqında mag`lumat beredi.

.

Lektsiya, slayd, tu`sindirip beriw

Frontal islesiy`

Lektsiya teksti, viziual materiallar

Arnaýlı texnika a`spabları menen ta`miyinlengen auditoriyaları

Tez tu`rde soraý, testler

Oqıy sabag'ının' texnologiyalıq u'lgı kartası

Basqıshlar, Ajratılǵ'an yaqıt	Jumıstın' mazmunı	Oqıtıyshı	Talabanın'
I basqısh. Oqıtıy protsessine kirisiy (10 min)	1.1. Lektsiya. Temanın' rejesi h'a'm du'zilisine qaray oqıw protsessin sho'lkemlestiriw boyınsha h'a'reket ta'rtibin ayıp o'tedi. 1.2. Tema boyınsha tiykarg'ı tu'siniklerdi, o'z betinshe isley ushın a'debiyatlar dizimin beredi	Tın'laydı, jazadı	
II basqısh Tiykarg'ı bo'lim (65 min)	2.1. Temanın' atın, maqseti h'a'm ku'tiletug'ın na'tiyjelerin jetkeredi. Temanın' jobası h'a'm o'zgeshelikleri menen tanıstıradı. 2.2. Gruppalarǵ'a bo'lemiz, h'a'r gruppag'a bir mashqalanı taslap, h'a'r gruppa o'zinin' pikirlerin bayan etedi. Tez tu'rde soraw-juwap, aqılıy h'u'jim arqalı bilimlerin aktivlestiredi. 2.3. Oqıy protsessinde orınlang'an jumıslardı bah'alaıy kriteriyası h'a'm ko'rsetkishleri menen tanıstıradı.	Juıap beredi, Jazadı Toparlarda islesedi	soraıylar beredi.
III basqısh Juımaqlaıyshı (10 min)	3.1. Tema boyınsha juımaqlar shıǵ'aradı, studentlerdin' dıqqatın tiykarg'ı ma'selelerge ja'mleydi, professional xızmetinde islengen jumıslardıń a'h'miyetin ashıp beredi. 3.2. Toparlardıń jumısın bah'alaydı, oqıy maqsetine erisiy da'rejesin analiz etedi. 3.3. O'z betinshe jumıs ushın tapsırma beredi h'a'm onın' bah'alaıy ko'rsetkishleri, kriteriyaları menen tanıstıradı.	o'zin-o'zi, bah'alaydı, soraıylar beredi, tapsırmaların jazadı	o'z-ara